U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. v právní věci navrhovatele: **vrchní státní zástupce v Praze**, se sídlem nám. Hrdinů 1300, Praha 4, proti kárně obviněné: **M. P.**, zast. JUDr. Lenkou Bradáčovou, Ph.D., náměstkyní krajského státního zástupce v Ústí nad Labem, s adresou pro doručování Na Výsluní 2411, Roudnice nad Labem, o námitce podjatosti kárně obviněné krajské státní zástupkyně vznesené vůči členu kárného senátu Nejvyššího správního soudu ve věcech státních zástupců 12 Ksz přísedícímu JUDr. Bohuslavu Vacatovi,

takto:

Člen kárného senátu Nejvyššího správního soudu ve věcech státních zástupců 12 Ksz přísedící JUDr. Bohuslav Vacata **není vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného pod sp. zn. 12 Ksz 4/2011.

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem ze dne 5. 5. 2011, projednávaným u Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného, se navrhovatel domáhá uložení důtky jako kárného opatření kárně obviněné krajské státní zástupkyni v Plzni M. P.. Podle navrhovatele se kárně obviněná dopustila kárného provinění podle § 28 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státním zastupitelství“) tím, že jako vedoucí státní zástupkyně, po té, co se dne 22. 12. 2009 seznámila s podnětem Policie ČR ze dne 16.12. 2009, že při vyhodnocování odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu v příslušné trestní věci obviněného Mgr. Š., vyšlo najevo, že státní zástupce Okresního státního zastupitelství Plzeň-město JUDr. Libor Řeřicha měl jmenovanému obviněnému pomáhat s obhajobou a i jinak se v jeho prospěch angažovat, si sama za použití § 14 odst. 2 zákona o státním zastupitelství vyžádala doplnění policejních materiálů z těchto

odposlechů, načež následně použila tyto záznamy odposlechů v rozporu s článkem 13 Listiny základních práv a svobod a v rozporu s § 88 odst. 6 trestního řádu ke zpracování kárného návrhu ze dne 5. 1. 2010, sp.zn. 1 SPR 380/2009 a předložila je dne 6.1. 2010 jako přílohy tohoto návrhu Nejvyššímu správnímu soudu coby stěžejní a v podstatě jediné usvědčující důkazy s tím, že po té, co došlo k medializaci věci, svůj postup veřejně obhajovala jako odpovídající právnímu řádu České republiky.

Kárně obviněná krajská státní zástupkyně vznesla v podání doručeném Nejvyššímu správnímu soudu dne 7. 6. 2011 námitku podjatosti proti přísedícímu kárného senátu zdejšího soudu ve věcech státních zástupců JUDr. Bohuslavu Vacatovi. Svou námitku kárně obviněná odůvodnila tím, že státní zástupce JUDr. Bohuslav Vacata vykonává funkci ředitele odboru analytického a legislativního Vrchního státního zastupitelství v Praze. Státní zástupci tohoto odboru podle kárně obviněné vyřizovali stížnost státního zástupce JUDr. Řeřichy ze dne 21. 2. 2011. Tato stížnost měla být podnětem k podání návrhu na zahájení kárného řízení. Již dne 28. 4. 2011 vrchní státní zástupce v Praze JUDr. Vlastimil Rampula kárně obviněnou při osobním jednání informoval, že jeho podřízení vyřídili tuto stížnost doporučením, aby podal návrh na zahájení kárného řízení. I samotný tento návrh podle informací kárně obviněné zpracoval jeden ze státních zástupců zmiňovaného odboru.

Důvody vyloučení JUDr. Vacaty spatřuje kárně obviněná s odkazem na § 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s § 10 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o řízení ve věcech soudců a státních zástupců“) v tom, že se jmenovaný přísedící kárného senátu musel podílet na projednávání a rozhodování označené věci vedené u Vrchního státního zastupitelství v Praze pod sp. zn. 9 SPR 42/2011, neboť jako ředitel odboru legislativního a analytického vlastnoručně podepisuje podle příslušného ustanovení platného organizačního a aprobačního řádu Vrchního státního zastupitelství v Praze písemnosti předkládané vrchnímu státnímu zástupci. I pokud by se tedy JUDr. Vacata podílel na uvedené věci pouze formou aprobace zmiňovaných písemností, musel v každém případě aktivně vyjádřit svůj názor, podílel se tedy na projednávání a rozhodování dané věci u Vrchního státního zastupitelství v Praze, a měl by proto být pro svou podjatost vyloučen z projednávání této věci kárným senátem Nejvyššího správního soudu.

Ve vyjádření ze dne 23. 6. 2011 přísedící kárného senátu ve věcech státních zástupců JUDr. Bohuslav Vacata k námitce podjatosti sděluje, že skutečně vykonává funkci ředitele odboru analytického a legislativního Vrchního státního zastupitelství v Praze a že tento odbor byl pověřen vyřízením zmiňované stížnosti JUDr. Řeřichy. Předmětem stížnosti byl postup nyní kárně obviněné krajské státní zástupkyně v Plzni M. P. v kárném řízení proti JUDr. Řeřichovi, přičemž v tomto řízení byl JUDr. Vacata osobně činný jako přísedící kárného senátu ve věcech státních zástupců. Tento senát v dané věci rozhodnutím ze dne 16. 9. 2010, č. j. 12 Ksz 1/2010 – 131, zprostil JUDr. Řeřichu návrhu na zahájení kárného řízení. Na uvedené skutečnosti JUDr. Vacata obratem, aniž by ve věci stížnosti JUDr. Řeřichy provedl jakýkoli věcný úkon, písemně upozornil vrchního státního zástupce v Praze a zdůraznil, že v uvedeném kárném řízení se s věcí podrobně seznámil, zaujal své osobní stanovisko a podílel se na rozhodování soudu. Považoval proto za nevhodné, aby se

podílel na vyřizování stížnosti, byť i jen v pozici ředitele příslušného odboru. Vzhledem k tomu, že zákon o státním zastupitelství neupravuje institut vyloučení státního zástupce, vyřešil vrchní státní zástupce tuto situaci tak, že pověřil výkonem veškerých povinností a oprávnění ředitele odboru analytického a legislativního zástupce JUDr. Vacaty. JUDr. Vacata dle svého vyjádření již dále nepřišel s uvedenou věcí do styku a ani o ní nebyl informován. Důvody pro jeho vyloučení z projednávání věci sp. zn. 12 Ksz 4/2011 tedy dle jeho přesvědčení dány nejsou.

První věta § 10 zákona o řízení ve věcech soudců a státních zástupců s odkazem na § 8 s. ř. s. stanoví, že „[n]*a vyloučení člena senátu z projednávání a rozhodování věci se přiměřeně použije ustanovení zvláštního právního předpisu*“. Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci „*vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*“. Toto ustanovení se tedy přiměřeně použije rovněž v situacích, kdy je namítána podjatost člena kárného senátu Nejvyššího správního soudu, který není soudcem, tedy podjatost přísedícího takového senátu. Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. musí účastník námitku uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl (tato podmínka byla v daném případě splněna). Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce (přísedícího) rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud.

Rozhodnutí o vyloučení soudce (přísedícího) z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (viz bohatá judikatura Ústavního soudu, např. nález ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05, nález ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, usnesení ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. IV. ÚS 3037/10, usnesení ze dne 2. 12. 2010, sp. zn. III. ÚS 3212/10).

Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem. Smysl a účel ustanovení o vyloučení soudce z důvodu jeho podílu na předchozím soudním nebo správním řízení směřuje k některému typu řízení ve správním soudnictví, nicméně bylo by nutné ho přiměřeně vztáhnout i na situaci, kterou předpokládala kárně obviněná v předmětné věci, tedy na případ, kdy by se státní zástupce, jenž působí jako přísedící kárného senátu Nejvyššího správního soudu, předtím podílel na vyřízení stížnosti, jež vyústilo v podání návrhu na zahájení kárného řízení, a na samotném zpracování tohoto návrhu.

Jak však podrobně vysvětlil přísedící kárného senátu, vůči němuž námitka podjatosti směřovala, zmiňovaná situace v dané věci nenastala. JUDr. Bohuslav Vacata se na vyřizování stížnosti na kárně obviněnou ani na zpracování kárného návrhu vůči ní žádným způsobem nepodílel a příslušnými úkony, k nimž by byl jinak jakožto ředitel zmiňovaného odboru příslušný, byl v daném případě pověřen jeho zástupce.

Důvody, pro něž kárně obviněná vznesla námitku podjatosti, tedy v předmětné věci nejsou dány a soud neshledal ani důvody jiné, jež by svědčily pro vyloučení přísedícího JUDr. Vacaty z projednávání a rozhodnutí věci vedené pod sp. zn. 12 Ksz 4/2011. Takovým důvodem přirozeně není skutečnost, že se JUDr. Vacata podílel jako člen kárného senátu zdejšího soudu na projednávání a rozhodnutí související věci sp. zn. 12 Ksz 1/2010 (viz poslední věta § 8 odst. 1 s. ř. s.). Jak dále zdejší soud zdůraznil v usnesení ze dne 9. 2. 2011, č. j. Nao 9/2011-148, všichni členové kárného senátu, tj. i přísedící, mají v době rozhodování konkrétního případu postavení nezávislých soudců. Ani skutečnost, že JUDr. Vacata působí na Vrchním státním zastupitelství v Praze, přičemž kárný návrh v dané věci podal vrchní státní zástupce v Praze, tedy sama o sobě, bez případného přistoupení dalších okolností, JUDr. Vacatovi nebrání v jeho nezaujatém a nestranném rozhodování.

Ze všech shora uvedených důvodů rozhodl Nejvyšší správní soud tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. července 2011

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu